

Forslag til: Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde.

Kapitel 1

Formål, hensyn og definitioner

§ 1. Inatsisartutloven skal værne om kulturminde med deres egenart og variation som en del af Grønlands kulturarv og som bidrag til en forståelse af Grønlands kulturhistorie. Disse kulturminde er vidnesbyrd om menneskelig aktivitet igennem årtusinder. De medvirker til at skabe en sammenhæng imellem fortid og nutid og synliggøre de samfund, der skabte dem.

Stk. 2. Inatsisartutloven er en del af det nationale ansvar for at tage vare på kulturminerne som en kulturel ressource, som et videnskabeligt kildemateriale og som et varigt grundlag for nutlevende og fremtidige generationers oplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhed.

Stk. 3. Inatsisartutloven tilgodeser, at Grønlands kulturarv er en vigtig del af verdens og menneskeheds historie, og igennem aktive foranstaltninger til kulturarvsbeskyttelse i form af fredning og anden kulturarvsbeskyttelse varetager Grønland sin del af værnet af den globale kulturarv.

Stk. 4. Inatsisartutloven tilgodeser, at værnet af kulturminerne i ekstraordinære tilfælde vil kunne ske under behørig hensyntagen til overordnede hensyn til samfundsudviklingen.

Stk. 5. Inatsisartutloven tilgodeser, at der sker den bedst mulige dokumentation af kulturmindet og den viden og information, som kulturmindet rummer i de tilfælde, hvor Naalakkersuisut under henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen, jf. § 3, træffer afgørelse om tilsidesættelse af en påtænkt fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse eller om ændring eller ophævelse af en eksisterende fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse.

§ 2. Ved kulturminde forstås i denne lov jordfaste fortidsminde, bygninger samt kulturhistoriske områder.

Stk. 2. Ved jordfaste fortidsminde forstås fysiske spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider og den sammenhæng, de er anbragt i.

Stk. 3. Ved bygninger forstås hele bygningen, bygningens ydre, enkelte bygningsdele og en bygnings umiddelbare omgivelser i det omfang, disse er en del af den bevarings- eller beskyttelsesværdig helhed.

Stk. 4. Ved kulturhistoriske områder forstås områder, der har en kulturhistorisk værdi.

§ 3. Naalakkersuisut vil i ekstraordinære tilfælde og med begrundet henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen, jf. stk. 2, kunne træffe afgørelse om tilsidesættelse af en påtænkt fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse eller om ændring eller ophævelse af en eksisterende fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse. Naalakkersuisut skal ved afgørelsen foretage en afvejning af kulturmindets kulturhistoriske væsentlighed, kulturmindets potentiale i turismemæssig sammenhæng og konsekvenserne af manglende fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse i forhold til den samfundsmæssige nytte af den virksomhed, der påberåbes at være udtryk for et overordnet hensyn til samfundsudviklingen.

Stk. 2. Ved overordnede hensyn til samfundsudviklingen forstås hensyn, der er begrundet i

- 1) ønsket om at sikre samfundet vedvarende energiforsyning,
- 2) ønsket om at sikre samfundet mod konsekvenser af naturkatastrofer eller
- 3) ønsket om at etablere eller udvide eksisterende erhvervmæssig virksomhed, der
  - a) genererer en betydelig samfundsmæssig gevinst og
  - b) ikke vil kunne gennemføres uden betydelige merudgifter et andet sted, der ikke berører kulturminder.

Stk. 3. Træffer Naalakkersuisut en afgørelse under henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen, skal Naalakkersuisut i forbindelse hermed træffe afgørelse om, hvordan det sikres, at der samtidig sker en forsvarlig dokumentation af kulturmindet og den viden og information, som kulturmindet rummer, jf. § 1, stk. 5. Naalakkersuisut skal ved afgørelsen lægge vægt på kulturmindets kulturhistoriske væsentlighed og karakteren og omfanget af de foranstaltninger, der anses for nødvendige for kulturmindets forsvarlige dokumentation. Udgifterne til de af Naalakkersuisut besluttede foranstaltninger til sikring af en forsvarlig dokumentation afholdes af bygherren, eller den der er ansvarlig for etableringen af den virksomhed, der er begrundet i overordnede hensyn til samfundsudviklingen. Naalakkersuisut vil i forbindelse med afgørelsen kunne træffe afgørelse om yderligere vilkår.

Kapitel 2

Jordfaste fortidsminder

§ 4. Reglerne i dette kapitel omfatter jordfaste fortidsminder på land- og søterritoriet.

§ 5. Alle jordfaste fortidsminder fra før år 1900, herunder ruiner, bopladser, grave og gravpladser, er fredede. Fritliggende grave fra år 1900 og senere er også fredede.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, jf. dog § 8, træffer efter forudgående høring herom, jf. § 7, stk. 3, afgørelse om fredning af anlæg fra år 1900 og senere, nedlagte kirkegårde, varder, marker og stendiger ved disse, hvis bevarelse på grund af deres historiske værdi er af væsentlig betydning.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan efter indstilling fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fastsætte bestemmelser om fredning af jordfaste fortidsminder, herunder om kriterier for fredning.

§ 6. Fredning bevirker, at det fredede ikke må beskadiges, ændres eller flyttes helt eller delvist.

Stk. 2. Inden for en afstand af 2 meter fra de jordfaste fortidsminder må der ikke foretages nogen aktiviteter.

Stk. 3. Ved en afstand fra 2 til 20 meter fra de jordfaste fortidsminder må der ikke foretages nogen aktiviteter, bortset fra landbrugsmæssige aktiviteter og anlæggelse af sti til de jordfaste fortidsminder. Landbrugsmæssige aktiviteter omfatter overfladisk jordbehandling med harvning ned til 15 cm., gødskning, beplantning samt anvendelse af arealet til græsning. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan give tilladelse til andre landbrugsmæssige aktiviteter, herunder stenfjerning samt opsætning af oplysningstavler, skraldespande og andet, der er hensigtsmæssigt for offentlighedens adgang til de jordfaste fortidsminder.

Stk. 4. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan dispensere fra stk. 1-3, når særlige grunde taler herfor.

§ 7. Brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet, kommunalbestyrelser, offentlige myndigheder, lokalmuseer og foreninger, der varetager generelle eller konkrete frednings- eller bevaringsformål kan rejse sag om fredning af jordfaste fortidsminder samt om ændring eller ophævelse heraf.

Endvidere kan Grønlands Nationalmuseum og Arkiv rejse sag herom af egen drift.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv træffer afgørelse om fredning af jordfaste fortidsminder samt om ændring eller ophævelse heraf. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv vil i forbindelse med afgørelsen kunne fastsætte vilkår.

Stk. 3. Inden der træffes afgørelse om fredning samt om ændring eller ophævelse heraf, skal offentligheden, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet, kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor det jordfaste fortidsminde er beliggende, Naalakkersuisut samt andre relevante parter underrettes og høres. Høringsperioden skal være 3 måneder, hvori de nævnte parter har mulighed for at komme med bemærkninger. Endvidere skal Kulturarvsrådet afgive sin anbefaling, jf. § 29, stk. 2.

Stk. 4. Fra det tidspunkt den i stk. 3 nævnte underretning er meddelt, må der ikke foretages noget, der kan hindre eller vanskeliggøre den påtænkte fredning. Dette gælder ikke i forhold til allerede meddelte tilladelser til forundersøgelser, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer, is- og vandressourcer, samt til etablering af vandkraftværker og hermed forbundne forundersøgelser.

§ 8. Gøres det under den i § 7, stk. 3 nævnte høring begrundet gældende, at en påtænkt fredning eller en påtænkt opretholdelse eller ændring af eksisterende fredning vil være i strid med overordnede hensyn til samfundsudviklingen, jf. § 3, skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv indbringe sagen til afgørelse for Naalakkersuisut. Inden sagen indbringes for Naalakkersuisut, skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv forelægge sagen til udtalelse for Kulturarvsrådet. Ved forelæggelsen for Kulturarvsrådet og ved efterfølgende indbringelse af sagen for Naalakkersuisut skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udtale sin indstilling om såvel fredningssagens afgørelse som om de foranstaltninger, der anses for nødvendige for at sikre en forsvarlig dokumentation af fortidsmindet, såfremt Naalakkersuisut måtte træffe afgørelse om tilsidesættelse af en påtænkt fredning eller om ændring eller ophævelse af en eksisterende fredning.

Stk. 2. Træffer Naalakkersuisut afgørelse om fredning henholdsvis om opretholdelse af eksisterende fredning eller ændring heraf, vil Naalakkersuisut kunne dispensere fra bestemmelserne i § 6, stk. 1-3.

§ 9. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv offentliggør fredninger samt ændring eller ophævelse heraf inden 14 dage efter afgørelse herom. Ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet og den kommune, hvori fortidsmindet er beliggende, samt andre relevante parter underrettes direkte.

Stk. 2. Fredning skal respekteres af alle rettighedshavere over det område, hvori fortidsmindet er beliggende, uanset hvornår rettigheden er stiftet.

§ 10. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører en fortegnelse over alle kendte fredede jordfaste fortidsminder, herunder med anførsel af vilkår knyttet til fredningen.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum fører tilsyn med jordfaste fortidsminder, der er fredet efter denne Inatsisartutlov.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv varetager vedligeholdelsen af væsentlige fredede jordfaste fortidsminder inden for den i finansloven givne bevilling.

Sikring af jordfaste fortidsminder i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejde

§ 11. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv skal gennem samarbejde med plan- og råstofmyndighederne og andre, der arbejder med udnyttelse af landets ressourcer, virke for, at jordfaste fortidsminder og den viden og information, de afgiver, sikres for eftertiden.

Stk. 2. Plan- og råstofmyndigheder og andre, der arbejder med udnyttelse af landets ressourcer, skal inddrage Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, når der udarbejdes planmateriale og ved behandling af tilladelser, der kan berøre jordfaste fortidsminder.

Stk. 3. Plan- og råstofmyndigheder og andre, der arbejder med udnyttelse af landets ressourcer, skal i forbindelse med behandling af tilladelser, der kan berøre jordfaste fortidsminder, underrette ansøgeren om indholdet i stk. 4, §§ 12-16 og § 32 i denne Inatsisartutlov.

Stk. 4. Bygherren skal ved større jordarbejder inddrage Grønlands Nationalmuseum og Arkiv i planlægningen.

Stk. 5. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv varetager arkivalsk kontrol af forekomsten af jordfaste fortidsminder i det relevante område ved inddragelse i henhold til stk. 2 og 4.

§ 12. Bygherren eller den, for hvis regning et forstudie eller et jordarbejde skal udføres, kan forud for igangsætning af arbejdet anmode Grønlands Nationalmuseum og Arkiv om en arkæologisk besigtigelse af et område.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan beslutte, at der skal foretages en arkæologisk besigtigelse af et område, hvis området er arkæologisk ukendt, eller der er begrundet formodning om jordfaste fortidsminder i området.

Stk. 3. En arkæologisk besigtigelse skal udføres snarest muligt og være udført inden 9 måneder, medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende. Fristen regnes fra tidspunktet for anmodning om besigtigelse, jf. stk. 1, henholdsvis fra tidspunktet for beslutning om foretagelse af arkæologisk besigtigelse, jf. stk. 2, er meddelt bygherren eller den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres.

§ 13. Bygherren eller den, for hvis regning et forstudie eller et jordarbejde skal udføres, kan forud for igangsætning af arbejdet anmode Grønlands Nationalmuseum og Arkiv om en arkæologisk undersøgelse af et område.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan beslutte, at der skal foretages en arkæologisk undersøgelse af et område, hvis Grønlands Nationalmuseum og Arkiv vurderer, at der er jordfaste fortidsminder i området,

Stk. 3. En arkæologisk undersøgelse skal udføres snarest muligt og være udført inden 18 måneder, medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende. Har der forud for den arkæologiske undersøgelse været foretaget en arkæologisk besigtigelse, jf. § 12, skal såvel den arkæologiske besigtigelse som den arkæologiske undersøgelse være udført inden 18 måneder, medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende. Fristen regnes fra tidspunktet for anmodning om undersøgelse, jf. stk. 1, henholdsvis fra tidspunktet for beslutning om foretagelse af arkæologisk undersøgelse, jf. stk. 2, er meddelt bygherren eller den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres.

§ 14. Bygherren eller den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, afholder udgifterne til en arkæologisk besigtigelse eller arkæologisk undersøgelse. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udarbejder et budget for besigtigelsens henholdsvis undersøgelsens gennemførelse. Budgettet skal forelægges bygherren eller den for, hvis regning et jordarbejde skal udføres til godkendelse så hurtigt som muligt inden besigtigelsen henholdsvis undersøgelsens iværksættelse.

Stk. 2. Ved mindre private jordarbejder og ved småskala efterforsknings- og udnyttelsestilladelser i henhold til Inatsisartutloven om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (Råstofloven), kan Naalakkersuisut helt eller delvist afholde udgifterne til en arkæologisk besigtigelse eller undersøgelse, hvis udgifterne bliver urimeligt tyngende for den private bygherre eller småskala efterforsknings- og udnyttelsestilladelseshaveren. Hvis Naalakkersuisut kun delvist afholder udgifterne, skal der forelægges den private bygherre henholdsvis småskala efterforsknings- og udnyttelsestilladelseshaveren et budget til godkendelse, jf. stk. 1.

§ 15. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv træffer afgørelse om, at jordarbejdet kan igangsættes i det omfang, det ikke berører jordfaste fortidsminder, en arkæologisk besigtigelse eller en arkæologiske undersøgelse. Ved afgørelsen lægges vægt på beskyttelsen af jordfaste fortidsminder, sikring af gennemførelsen af den arkæologiske besigtigelse, arkæologiske undersøgelse og muligheden for igangsættelse af jordarbejdet.

§ 16. Findes der under jordarbejde et jordfast fortidsminde, skal bygherren straks anmelde fundet til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, og arbejdet skal standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv afgør, om en arkæologisk undersøgelse skal foretages, jf. § 13, stk. 2, eller om en fredningssag skal rejses, jf. § 5, stk. 2.

§ 17. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan meddele tilladelse til udgravning af jordfaste fortidsminder og fund til andre institutioner eller videnskabelige organisationer og fastsætte vilkår for tilladelserne.

Kapitel 3 *Bygninger*

§ 18. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, jf. dog § 20, træffer efter forudgående høring, jf. § 19, stk. 2, afgørelse om fredning af bygninger, hvis bevarelse eller beskyttelse på grund af deres historiske eller arkitektoniske værdi er af væsentlig betydning.

Stk. 2. Fredning af bygninger medfører særlige forpligtelser i relation til bygningens vedligeholdelse og indskrænkninger i adgangen til at foretage bygningsarbejder vedr. bygningen, jf. § 22.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan efter indstilling herom fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fastsætte bestemmelser om fredning af bygninger, herunder om kriterier for fredning.

§ 19. Ejere, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet eller bygningen, staten, kommuner, lokalmuseer og foreninger, der varetager generelle eller konkrete frednings- eller bevaringsformål kan rejse sag om fredning samt om ændring eller ophævelse heraf, herunder om flytning af en fredet bygning. Endvidere kan Grønlands Nationalmuseum og Arkiv rejse sag herom af egen drift.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse om fredning samt om ændring eller ophævelse heraf, skal offentligheden, ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet eller bygningen og den kommune, hvori bygningen er beliggende, Naalakkersuisut samt andre relevante parter underrettes og høres. Høringsperioden skal være 3 måneder, hvori de nævnte parter har mulighed for at komme med bemærkninger. Endvidere skal Kulturarvsrådet afgive sin anbefaling, jf. § 29, stk. 2.

Stk. 3. Fra det tidspunkt den i stk. 2 nævnte underretning er meddelt, må der ikke foretages noget, der kan hindre eller vanskeliggøre den påtænkte fredning. Dette gælder ikke i forhold til allerede meddelte tilladelser til forundersøgelser, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer, is- og vandressourcer, samt til etablering af vandkraftværker og hermed forbundne forundersøgelser.

Stk. 4. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv afgør sager om fredning samt om ændring eller ophævelse heraf. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan i forbindelse med afgørelsen fastsætte vilkår.

§ 20. Gøres det under den i § 19 nævnte høring begrundet gældende, at påtænkt fredning eller påtænkt opretholdelse eller ændring af eksisterende fredning vil være i

strid med overordnede hensyn til samfundsudviklingen, jf. § 3, skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv indbringe sagen til afgørelse for Naalakkersuisut. Inden Naalakkersuisut træffer afgørelse, skal sagen forelægges til udtalelse for Kulturarvsrådet. Ved forelægningen for Kulturarvsrådet og ved efterfølgende indbringelse af sagen for Naalakkersuisut skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udtale sin indstilling om såvel fredningssagens afgørelse som om de foranstaltninger, der anses for nødvendige for at sikre en forsvarlig dokumentation af bygningen, såfremt Naalakkersuisut måtte træffe afgørelse om undladelse af en påtænkt fredning eller om ændring eller ophævelse af en eksisterende fredning.

Stk. 2. Træffer Naalakkersuisut afgørelse om fredning henholdsvis om opretholdelse af eksisterende fredning eller ændring heraf, vil Naalakkersuisut kunne dispensere fra bestemmelserne i § 22, stk. 1.

§ 21. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv offentliggør fredninger samt ændring eller ophævelse heraf inden 14 dage efter afgørelse herom. Ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af bygningen og den kommune, hvori bygningen er beliggende, samt andre relevante parter underrettes direkte.

Stk. 2. Afgørelser om fredning registreres af Retten i Grønland på begæring fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv. Retten i Grønland skal give Grønlands Nationalmuseum og Arkiv meddelelse om ejerskifte.

Stk. 3. Fredning skal respekteres af alle rettighedshavere over bygningen, uanset hvornår rettigheden er stiftet.

§ 22. Ejere skal holde en fredet bygning i forsvarlig stand med hensyntagen til fredningen. Almindelig vedligeholdelse skal ske under anvendelse af samme materialer, metoder og farver som hidtil og i overensstemmelse med bevaring af den fredede bygnings tilstand og udseende på fredningstidspunktet. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan, når særlige omstændigheder taler herfor, dispensere fra kravet om anvendelse af samme materialer, metoder og farver som hidtil.

Stk. 2. Alle bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning kræver tilladelse fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, hvis arbejdet vedrører bygningsdele, der er omfattet af fredningen, og hvis arbejdet går ud over almindelig vedligeholdelse. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan knytte vilkår til tilladelsen.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan efter ansøgning bestemme, at udgifter til et vedligeholdelsesarbejde eller et bygningsarbejde ved en fredet bygning afholdes helt eller delvis inden for den i finansloven givne bevilling.

§ 23. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører en fortegnelse over bygninger, der er fredet, herunder med anførsel af vilkårene for fredningerne.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører tilsyn med bygninger, der er fredet.

Kapitel 4

Kulturhistoriske områder

§ 24. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, jf. dog § 26, træffer efter forudgående høring herom, jf. § 25, stk. 2, afgørelse om fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder, hvis bevarelse eller beskyttelse er af væsentlig betydning.

Stk. 2. Fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder omfatter den sammenhæng, der eksisterer mellem en række kulturminde eller et område, hvortil der er knyttet særlige begivenheder.

Stk. 3. Fredning af kulturhistoriske områder medfører, at der inden for området ikke må foregå aktiviteter af nogen art, bortset fra offentlighedens adgang. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan dispensere herfra, når ganske særlige grunde taler herfor.

Stk. 4. Anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder medfører, at der inden for området ikke må foregå aktiviteter, der kan være skæmmende eller ødelæggende for dele af området eller for området som helhed. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan dispensere herfra, når ganske særlige grunde taler herfor.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan efter indstilling herom fra Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fastsætte bestemmelser om fredning og om anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder, herunder om områdets afgrænsning, benyttelse af området, områdets forvaltning og adgang til området eventuelt mod gebyr.

§ 25. Ejere, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet, staten, kommuner, lokalmuseer og foreninger, der varetager generelle eller konkrete frednings- eller bevaringsformål, kan rejse sag om fredning og om anden kulturarvsbeskyttelse samt om ændring eller ophævelse heraf. Endvidere kan Grønlands Nationalmuseum og Arkiv rejse sag herom af egen drift.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse om fredning eller om anden kulturarvsbeskyttelse samt om ændring eller ophævelse heraf, skal offentligheden, ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet og den kommune, hvori det kulturhistoriske område er beliggende, Naalakkersuisut samt andre relevante parter underrettes og høres. Høringsperioden skal være 3 måneder, hvori de nævnte parter har mulighed for at komme med bemærkninger. Endvidere skal Kulturarvsrådet afgive sin anbefaling, jf. § 29, stk. 2.

Stk. 3. Fra det tidspunkt den i stk. 2 nævnte underretning er meddelt, må der ikke foretages noget, der kan hindre eller vanskeliggøre den påtænkte fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse. Dette gælder ikke i forhold til allerede meddelte tilladelser til forundersøgelser, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer, is- og vandressourcer, samt til etablering af vandkraftværker og hermed forbundne forundersøgelser.

Stk. 4. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv afgør sager om fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse samt om ændring eller ophævelse heraf.

§ 26. Gøres det under den i § 25, stk. 2, nævnte høring begrundet gældende, at en påtænkt fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse eller en påtænkt opretholdelse eller ændring af en eksisterende fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse vil være i strid med overordnede hensyn til samfundsudviklingen, jf. § 3, skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv indbringe sagen til afgørelse for Naalakkersuisut. Inden Naalakkersuisut træffer afgørelse, skal sagen forelægges til udtalelse for

Kulturarvsrådet. Ved forelæggelsen for Kulturarvsrådet og ved efterfølgende indbringelse af sagen for Naalakkersuisut skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv udtale sin indstilling om såvel afgørelsen af sagen om fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse som om de foranstaltninger, der anses for nødvendige for at sikre en forsvarlig dokumentation af det kulturhistoriske område, såfremt Naalakkersuisut måtte træffe afgørelse om tilsidesættelse af en påtænkt fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse eller om ophævelse af en eksisterende fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse.

Stk. 2. Træffer Naalakkersuisut afgørelse om fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse henholdsvis om opretholdelse af eksisterende fredning eller ændring heraf, vil Naalakkersuisut kunne dispensere fra bestemmelserne i § 24, stk. 3-4.

§ 27. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv offentliggør afgørelser om fredninger og om anden kulturarvsbeskyttelse samt om ændring eller ophævelse heraf inden 14 dage efter at afgørelse er truffet. Ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet og den kommune, hvori det kulturhistoriske område er beliggende, samt andre relevante parter underrettes direkte.

Stk. 2. Fredning og anden kulturarvsbeskyttelse skal respekteres af alle rettighedshavere over det kulturhistoriske område, uanset hvornår rettigheden er stiftet.

§ 28. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører en fortegnelse over kulturhistoriske områder, der er fredet eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse, herunder med anførelse af vilkårene for fredningen eller anden kulturarvsbeskyttelse.

Stk. 2. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører tilsyn med kulturhistoriske områder, der er fredet eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv varetager inden for den i finansloven givne bevilling vedligeholdelsen af kulturhistoriske områder, der er fredet eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse.

Kapitel 5

Kulturarvsrådet

§ 29. Medlemmet af Naalakkersuisut for Kultur nedsætter Kulturarvsrådet på 3 personer, der tilsammen skal repræsentere arkitektonisk, arkæologisk og kulturhistorisk indsigt. Kulturarvsrådet nedsættes hvert 4. år.

Stk. 2. Kulturarvsrådet skal afgive en anbefaling vedrørende sager om fredning og sager om anden kulturarvsbeskyttelse, og skal høres i forbindelse med tilladelser i henhold til § 22, stk. 2. Derudover har Kulturarvsrådet en rådgivende funktion inden for fredning af jordfaste fortidsminder og bygninger og fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder samt relaterede forhold.

Stk. 3. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv stiller sekretariatsbistand til rådighed for Kulturarvsrådet.

Kapitel 6 *Ekspropriation og klageadgang*

§ 30. Naalakkersuisut bemyndiges til ved ekspropriation at erhverve ejendom, der er nødvendig til gennemførelse af fredning eller anden kulturarvsbeskyttelse efter denne Inatsisartutlov. Ekspropriation sker efter de til enhver tid gældende regler om ekspropriation.

§ 31. Grønlands Nationalmuseum og Arkivs afgørelser i henhold til denne Inatsisartutlov kan påklages skriftligt til Naalakkersuisut.

Stk. 2. Klageberettiget er:

- 1) Den, til hvem afgørelsen er rettet.
- 2) Enhver, der må antages at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, beslutningen er meddelt den, som afgørelsen er rettet til. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan se bort fra klagefristens overskridelse, såfremt særlige forhold undtagelsesvis tilsiger det.

Stk. 5. Naalakkersuisuts afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 7 *Sanktioner*

§ 32. Det kan medføre bøde at overtræde § 6, stk. 1-3, § 9, stk. 2, § 11, stk. 2-4, § 16, 1. pkt., § 19, stk. 3, § 21, stk. 3, § 22, stk. 1 og 2, § 24, stk. 3 og 4, § 25, stk. 3, § 27, stk. 2 og regler og vilkår fastsat i medfør af § 3, stk. 3, § 5, stk. 3, § 18, stk. 3, § 19, stk. 4 og § 24, stk. 5.

Stk. 2. Hvor Inatsisartutloven eller forskrifter udstedt i medfør af Inatsisartutloven hjemler idømmelse af bøde, kan bøden pålægges en juridisk person efter reglerne i kriminalloven for Grønland.

Stk. 3. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået økonomisk fordel.

Stk. 4. Bøde og konfiskation sker til fordel for Landskassen.

Kapitel 8 *Ikrafttrædelses-, ophævelses- og overgangsbestemmelser*

§ 33. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. juli 2010. Samtidig ophæves landstingslov nr. 18 af 19. november 2007 om fredning af kulturminde.

§ 34. Fredninger, der ikke erstattes af fredninger eller anden kulturarvsbeskyttelse i henhold til denne Inatsisartutlov, forbliver i kraft, indtil de ophæves. Fredninger af bygninger, der er over 100 år gamle og ikke i brug, i henhold til § 5, stk. 2, sammenholdt med § 3 i landstingslov nr. 18 af 19. november 2007 om fredning af kulturminder, ophæves ved ikrafttrædelsen af denne Inatsisartutlov.

Selvstyret, den xx i xx. måned 2010

Kuupik Kleist

/

Mimi Karlsen